

RAKETTI-OPI
Valmistelutyöryhmä

Muistio 4.8.2009

Opintohallinnon perusjärjestelmän vaatimusmäärittelylle pohjatyötä tekevän valmistelutyöryhmän palaveri

Aika: 24.6.2009, klo 14–16
Paikka: Santiago de Compostella, Espanja

Läsnä: Jussi Auvinen
Sami Hautakangas
Tuulikki Paturi
Lauri Stigell (siht.)

Toimeksianto

RAKETTI-OPI -osahankkeen ohjausryhmä päätti kokouksessaan 9.6.2009 asettaa kesän ajaksi valmisteluryhmän (tietojärjestelmäpäällikkö Sami Hautakangas, johtaja Tuulikki Paturi, projektikoordinaattori Lauri Stigell) tekemään pohjaa opintohallinnon perusjärjestelmän vaatimusmäärittelylle kesän aikana. Työskentely päätettiin aloittaa ProAMK-hankkeessa määritellyn ammattikorkeakoulusektorin tavoitejärjestelmän ja yliopiston tarpeiden vertailulla. Työ muodostaa osaltaan pohjaa syksyllä perustettaville osahankkeen asiantuntijaryhmille. Ohjausryhmä edellytti, että vertailu on tehtävä palvelu- ja prosessilähtöisesti, ei järjestelmäsidoonaisesti. Työn tulokset esitellään ohjausryhmän seuraavassa kokouksessa.

Työn toteutus

Työn pohjaksi otettiin ProAMK-prosessikuvaukset https://www.proamk.fi/raportit/1/liite3_prosessikuvat_kayttajatarinat.pdf, jotka Sami Hautakangas kävi läpi ja merkitsi ylös huomionsa ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen prosessien eroista. Helsingin yliopiston tietojärjestelmäpäällikkö Tuomas Naakka on täydentänyt Hautakankaan havaintoja omilla huomioillaan. Mainittu työskentely on muodostanut pohjan valmistelutyöryhmän toiminnalle.

Työryhmä päätyi keskustelun jälkeen jakamaan havaitut korkeakoulusektoreiden väliset prosessierot neljään luokkaan:

1. estävä ero:
 - lainsäädännöstä johtuva prosessiero, jonka muuttaminen tai lähentäminen ei ole tämän hankkeen tavoitteena
 - kokoluokaltaan niin suuri prosessiero sektoreiden välillä, ettei prosessien lähentäminen / vaadittava ohjelmointityö ole järkevää
2. merkittävä ero:

- kokoluokaltaan huomattava ja paljon ohjelmointityötä vaativa ero prosessien välillä, mutta saavutettavat hyödyt ovat niin suuret, että kannattanee tehdä
3. vähäinen ero:
- kokoluokaltaan vähäinen ero, jonka pystyy toteuttamaan järjestelmään pienellä lisätyöllä
4. ei eroa:
- prosessi on molemmilla sektoreilla samanlainen

Raportissa arvioitu prosessiero on merkitty kunkin prosessin alkuun *kursiivilla*. Arvion lähtökohtana on ollut järjestelmään kirjattavan tiedon samanlaisuus, ei esimerkiksi se, miten prosessit työntekijöiden näkökulmasta hoidetaan. Työryhmä totesi järjestelmiin syötettävän tiedon yhteismitallisuuden arvioinnin ja yhteismitallisuuden edistämisen kannalta prosessien tarkastelun olevan välttämätöntä. Tällöin pystytään havaitsemaan esimerkiksi mahdolliset erilaisista tulkinnoista aiheutuvat erot, joilla on vaikutusta tiedon yhteismitallisuuteen.

Työryhmän tuli tehtävänannon mukaan tehdä pohjatyötä kaikille korkeakouluille yhteiseksi tarkoitetun *opintohallinnon perusjärjestelmän* vaatimusmäärittelylle. Prosessien yhteydessä on otettu alustavasti kantaa siihen, kuuluuko prosessi tallennettavan tiedon näkökulmasta perusjärjestelmän sisälle vai erillisiin moduuleihin.

ProAMK-prosessien läpikäynti ja vertailu yliopistojen prosesseihin

A0. Koulutusohjelmasuunnittelu (perusjärjestelmä)

(prosessien numerointi viittaa ProAMK-hankkeen prosessikuvausten yhteydessä käytettyyn numerointiin)

Prosessiero sektoreiden välillä: 3 / 4

ProAMK:ssa kuvatulla tarkkuustasolla prosessit koulutusohjelman perustamisessa eroavat yliopistoihin verrattuna välillä jonkin verran. Yliopistoissa koulutusohjelmien periaatteet on kirjattu koulutusvastuut määrittävään asetukseen ja sen liitteisiin. Ammattikorkeakouluissa opetusministeriö vahvistaa koulutusohjelmaoikeuden vuosittain. Prosessikaaviossa OPM:n vaihtaminen yleisemmälle tasolle (esim. Päätäjä) poistaa osan sektoreiden välisestä erosta. Prosessin lopussa koulutusohjelman tietojen kirjauksen järjestelmään ei tarvitse erota.

Säädökset

- Valtioneuvoston asetus yliopistojen tutkinnoista <http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2004/20040794>
- Opetusministeriön asetus yliopistojen koulutusvastuun täsmentämisestä, yliopistojen koulutusohjelmista ja erikoistumiskoulutuksista <http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2005/20050568>
- Opetusministeriön asetus yliopistojen maisteriohjelmista <http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2005/20050569>
- Valtioneuvoston asetus ammattikorkeakouluista <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2003/20030352#a16.6.2004-497>

A1. Opetussuunnittelu (opetuksen suunnittelu erillisessä moduulissa, suunnittelun jälkeen määritetyt tiedot siirtyvät tai siirretään perusjärjestelmään)

Prosessiero sektoreiden välillä: prosessiin tarvitaan tarkennusta, jotta yhtäläisyyden arviointiin voi ottaa lopullisesti kantaa. Todennäköisesti 3.

ProAMK-prosessikaavio sisältää spesifimpiä käsitteitä kuin yliopistoissa voidaan yleistetyksi sanoa käytettävän (esim. Osaamiskartta, OPS-matriisi). Hallinnollisina vaiheina prosessi sen sijaan etenee lähes

samaan tapaan (käynnistäminen – valmisteluvaihe – hyväksyminen), tosin uimaratojen päissä olevat roolit ovat sektoreilla hieman erilaiset. Yliopistoissa tutkintojen opetussuunnitelma voi olla oppiainepohjainen tai kuvattu koulutusohjelmalla. M-määrityksissä nämä molemmat vaihtoehdot on otettu huomioon käsitteessä *tutkinto-ohjelma*.

Prosessia tulisi tarkentaa nykyisestä muodostaan, sillä talletettava tietotaso puuttuu tällä hetkellä. Esimerkiksi koulutuksen tuottamat kompetenssit sekä aiemmin hankitun osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen (AHOT) tulisi ottaa kaaviossa huomioon sillä tarkkuustasolla, että kaaviosta voisi hahmottaa, mitä tietoja järjestelmään kirjataan. Kompetenssien osalta esimerkiksi tarvitaan kaksi tietoa: aihealue sekä se, mitä kompetenssia se tukee. Vaatimusmäärittelyä ohjaa lopulta se, missä muodossa tieto on saatava tarvittaessa järjestelmästä ulos. Yliopistoissa on opetussuunnitelmatyössä tutkintorakenneuudistuksen myötä yleistynyt jaottelu opintojakson ydinainekseen, täydentävän ainekseen ja erityisainekseen. OPS-työn yhteydessä määritellään erilaisia kompetensseja (esim. kognitiivinen, sosiaalinen), jotka tulevat näkyviin oppimistuloksissa (learning outcomes). Koulutuksessa saavutettavat kvalifikaatiot eli pätevyudet muodostuvat oppimistulosten arvioinnin ja standardoitujen kompetenssien perusteella.

Yleisesti todettiin molemmilla sektoreilla suunnittelun olleen järjestelmätasolla heikosti tuettu ja tulevaisuissa ratkaisuisa erillinen, perusjärjestelmään yhteydessä oleva moduuli, tarvitaan tukemaan suunnittelun prosessia.

A2. Opetustarjonta (opetuksen suunnittelu erillisessä moduulissa, suunnittelun jälkeen määritetyt tiedot siirtyvät tai siirretään perusjärjestelmään)

Sektoreiden välisen prosessieron arviointi edellyttää tarkennusta prosessiin. Todennäköisesti 3.

Prosessikaaviossa käytetään varsin spesifejä termejä verrattuna esimerkiksi opetussuunnittelussa käytettyihin termeihin. Vastuunjaossa on eroja, jotka eivät suoraan vastaa kaikkia tapoja organisoida opetustarjonnan laatimista yliopistoissa; yliopistoissa tarjonnan hyväksyjä ja päättäjä voi olla myös jokin hallinnollinen toimielin esimiehen sijaan (esim. laitosneuvosto, tiedekuntaneuvosto). Prosessikaaviossa tämän voisi huomioida muokkaamalla termin yleisemmälle tasolle (esim. Hyväksyjä / Päättäjä). Pääpiirteittäin prosessin työvaiheet ovat sen verran yleisiä, että molempien sektoreiden toiminnan voi niihin sijoittaa.

Työryhmä pohti alustavasti, tulisiko syötettävät minimitiedot ja aikataulut määritellä järjestelmän tasolta vai organisaatiokohtaisesti. Käytäntö on osoittanut, että haasteena on ollut saada esimerkiksi vaihto-opiskelun osalta tietoa riittävän varhaisessa vaiheessa.

Järjestelmään kirjattava tieto on tarpeen kuvata tarkemmin, jotta eroihin voi ottaa kunnolla kantaa (mitä suunnittelukauden tarjonta- ja toteutussuunnitelma sisältää ja mitä tietoa syötetään). Lisäksi todettiin tarpeelliseksi varmistaa M2-määrityksen termien johdonmukainen käyttö.

A3. Opintojaksototeutus (perusjärjestelmä, tietojen päivitys voi olla esim. suunnittelumoduulissa tai oppimisympäristössä)

Prosessiero sektoreiden välillä: 3 / 4

Prosessi on kuvattu riittävän yleisellä tasolla kuvatakseen molempien sektoreiden toteutuksia. Prosessikaaviossa ”opetuksesta vastaava” voi viitata myös hallinnolliseen elimeen. Sen suhteen voi olla

eroavaisuuksia, miten toteutuksen tietoja käsitellään opetuksen alettua. Voi olla, että toteutustietoja on tarpeen päivittää ja tarkentaa koko lukuvuoden ajan. Tämä liittyy työnjakoon opetussuunnittelujärjestelmän sekä ns. kurssinhallinnan sovellusten välillä (esim. oppimisympäristöä voidaan soveltaa tähän).

Palaute ei ole yleensä reaali maailmassa jokaisella toteutuksella pakollinen tai ainakaan toteutuva asia, mutta organisaatiokohtaisia eroja löytyy. Palautteen keräämiseen ja käsittelyyn liittyvät tietosuoja-asiat on otettava suunnittelussa huomioon. (Ks. Tietosuojavaltuutetun kannanotto henkilötietojen keräämisestä koulutukseen itsearviointiin liittyvissä kyselyissä: <http://www.tietosuoja.fi/uploads/0a91e77.pdf>.) Palaute opiskelijoilta voidaan kerätä myös suunnitelman tasolla, ei välttämättä ainoastaan (tai lainkaan) opintojakson toteutuksen tasolla.

Avoimen yliopiston opiskelijoilla prosessi eroaa alkuvaiheessa, koska he kirjautuvat järjestelmään eri kautta. Sen jälkeen, kun tieto ilmoittautumisesta kirjautuu perusjärjestelmään, prosessi on pääsääntöisesti samanlainen. (Ks. avointen yliopistojen ilmoittautumisprosessi: <http://www.avoinyliopisto.fi/File/adfa491d-b877-4298-8885-9d45c6f5a7ce/Ilmoittautumisprosessi.pdf>)

A4. Opettajan työaika suunnittelu (erillinen moduuli, josta määritettävät tiedot siirtyvät perusjärjestelmään)

Prosessiero sektoreiden välillä: 3 / 4.

Prosessit vastaavat hyvin pitkälle joitakin termistöasioita lukuun ottamatta sektoreilla toisiaan. Tämä lienee ainakin SoleTM-järjestelmää käyttävillä yliopistoilla hyvinkin standardoitu prosessi. Huomioitava asia on, että suunnittelu voi kiinnittyä myös opintojaksotietoon, ei pelkästään tarjontatietoon.

B1.1. Opiskelija aloittaa (perusjärjestelmä; perustiedot hakujärjestelmästä perusjärjestelmään, tunnukset korkeakoulujen määrittämien prosessien mukaisesti)

Prosessiero sektoreiden välillä: 3 / 4.

(Prosessissa lähdetään liikkeelle opiskelupaikan vastaanottamisesta. Valintojen toteuttaminen ja valintajärjestelmät ovat C-osiossa.)

Yleisellä tasolla prosessi tuo esiin tunnuksen aktivoinnin eri tavat ja mahdolliset organisaatiokohtaiset erot. Vaikka kyseessä on organisaatiokohtainen malli, saattaisi olla järkevää pohtia ”hyvien käytäntöjen” mallia tai suosituksia toimintatavoista. Joka tapauksessa toiminnan tulisi olla HAKA-määrittelyjen mukaista.

B1.2. Päivittää tietojaan (perusjärjestelmä)

Prosessiero sektoreiden välillä: 4.

Prosessi sektoreiden välillä on täysin vastaava.

B1.3. Opiskelija lopettaa (perusjärjestelmä)

Prosessiero sektoreiden välillä: 4.

Prosessi sektoreiden välillä on tällä tarkkuustasolla täysin vastaava.

B2.1 Uusi työntekijä aloittaa (erillinen järjestelmä, määritettävät tiedot siirretään perusjärjestelmään)

Prosessiero sektoreiden välillä: 4.

Prosessi hoidetaan yliopistoissa tyypillisesti HR-järjestelmässä, joka saattaa olla integroitu opintohallinnon tietojärjestelmään. Master-järjestelmänä on tyypillisesti HR-järjestelmä.

B2.2 Henkilökunta päivittää tietojaan (erillinen järjestelmä, määritettävät tiedot siirretään perusjärjestelmään)

Prosessiero sektoreiden välillä: 4.

Prosessi hoidetaan yliopistoissa tyypillisesti HR-järjestelmässä, joka saattaa olla integroitu opintohallinnon tietojärjestelmään. Master-järjestelmänä on tyypillisesti HR-järjestelmä.

B2.3 Työntekijä lopettaa (erillinen järjestelmä, määritettävät tiedot siirretään perusjärjestelmään)

Prosessiero sektoreiden välillä: 4.

Prosessi hoidetaan yliopistoissa tyypillisesti HR-järjestelmässä, joka saattaa olla integroitu opintohallinnon tietojärjestelmään. Master-järjestelmänä on tyypillisesti HR-järjestelmä.

B3 Opiskelijakunta (? , mahdollisesti erillinen järjestelmä; perusjärjestelmässä oltava kuitenkin jäsenmaksutieto – ja sitä kautta jäsenrekisterin ylläpito – ainakin yliopistojen osalta, koska yliopisto valvoo jäsenmaksun kantoa)

Prosessiero sektoreiden välillä: 1 / 3

Prosessikokonaisuudessa B3 käytännöt eroavat sektoreiden välillä kokonaisuudessaan jonkin verran, koska yliopistoissa ylioppilaskunnan jäsenyys on pakollista ammattikorkeakoulujen opiskelijakunnan jäsenyyden ollessa vapaaehtoista. Toisaalta B 3.1:een kuuluvassa opiskelijakorttiasiaassa käytännöt sektoreiden välillä ovat varsin samanlaiset lukuun ottamatta ammattikorkeakoulujen opiskelijakuntiin kuulumattomien opiskelijoiden korttien tilausvaihetta. Ammattikorkeakouluissa opiskelijakunnan näkökulmasta ongelmallista, että opiskelijakunnalle ei voida antaa tietoa kuin jäsenistä. Yliopistoissa yliopistot valvovat ylioppilaskunnan jäsenmaksujen kantoa ja se luovuttaa ylioppilaskunnalle jäsentiedot. Yliopistojen välillä on eroja siinä, onko ylioppilaskunnalla oma käyttöliittymä opintohallinnon tietojärjestelmään vai käyttävätkö ne jotain osaa suoraan järjestelmästä. Yliopistosta riippuen jäsenkorttiasiat hoidetaan kokonaan ylioppilaskunnassa tai osin/kokonaan yliopistolla. Yliopistoissa on eroja sen suhteen, miten esimerkiksi ylioppilaskunnan vaalit hoidetaan.

Perusjärjestelmän näkökulmasta prosessi menee turhankin pitkälle, esim. mahdollisiin ylioppilaskunnan verkkokauppa-asioihin yliopistot eivät ottane yleensä kantaa.

B4 Alumni (erillinen moduuli, johon siirretään perusjärjestelmästä määriteltävät tiedot)

Prosessiero sektoreiden välillä: 4.

Prosessissa on yliopistoissa vielä vaihtelua. Valmistuneen tietojen siirtyminen alumnijärjestelmään suoraan opiskelijatietojärjestelmästä sujuvoittaisi käytäntöä nykyiseen verrattuna. ProAMK:ssa kuvattu prosessi voisi olla käyttökelpoinen tapa hoitaa asia.

B5.1 Kumppanitunnuksen luominen (perusjärjestelmä, henkilön hakiessa kumppanitunnuksia perusjärjestelmästä tarkistetaan löytyykö henkilöä jo järjestelmästä)

Prosessiero sektoreiden välillä 3 / 4.

Prosessi vaihtelee yliopistoissa. Valtaosassa yliopistoja avoimen yliopiston opiskelijat tai esimerkiksi vierailevat tutkijat hakevat määräaikaisten käyttäjätunnuksen lomakkeella. Yliopistosta riippuen käyttäjätunnus ja salasana luodaan manuaalisesti tai identiteetin hallintajärjestelmän avulla. Avoimen yliopiston ilmoittautumisprosessia varten esimerkiksi TKK:lla on käytössä sähköinen lomake, josta ulkopuolisen käyttäjän antamat tiedot tallennetaan / siirretään opintohallinnon järjestelmään.

B5.2 Salasanan uusiminen (? , perusjärjestelmän kautta (vai suoraan) tiedot käyttäjätunnusten hallinnointijärjestelmään)

Prosessiero sektoreiden välillä: 4.

Prosessi sektoreiden välillä on täysin vastaava. Määritysten on oltava HAKA-määritysten mukaisia.

C1 Koulutustarjonnan julkistaminen (erillinen järjestelmä, johon siirretään määritettävät tiedot perusjärjestelmästä)

Prosessiero sektoreiden välillä: 3 / 4.

Prosessissa termit ovat kiinnittyneet AMK-termeihin, mutta valmistelun vaiheet ovat pääpiirteissään vastaavat. Kokonaisuus liittyy oleellisesti Hautakangas & Kolehmainen -hankeajatuksen koulutusten valintaperusteiden ja kuvausten sähköisestä tuottamisesta (Ks. http://www.vy.fi/data/files/extranet/rajapintatyo/Opiskelijavalintatiedot-hanke_22102008.pdf.) Sekä tietojen määrittelyssä että prosessin sujuvuudessa on tällä hetkellä huomattavasti kehittämisen varaa.

C2.1 Yhteishaku (erillinen järjestelmä, josta siirretään määritettävät tiedot perusjärjestelmään)

Prosessiero sektoreiden välillä: 3 / 4.

Kuvattu prosessi on vastaavanlainen yliopistojen kanssa (AMKYH – YSHJ). Yliopistoissa joillakin aloilla on pitkälle menevää valintayhteistyötä, mutta yhtä mallia valintojen toteuttamiseen ei ole. OPM:n valintojen kehittämisryhmässä on keskusteltu YSHJ:n kehittämislinjoista ja alustavasti on hahmoteltu mahdollisuutta kehittää valintaa tukevia toimintoja osaksi YSHJ:ta muutaman vuoden (~5v.) aikavälillä.

C3.1 Valintakokeet (erillinen järjestelmä, josta siirretään määritettävät tiedot perusjärjestelmään)

C3.2 Valinnan tulos (erillinen järjestelmä, josta siirretään määritettävät tiedot perusjärjestelmään)

Valintaan liittyvät prosessit tullevat tarkasteluun lähitulevaisuudessa tarkemmin. Ne on jätetty tässä prosessivertailussa huomiotta. Kirjoittautumistoiminto lienee hakujärjestelmien seuraava kehitysaskel.

D1 Opiskeluoikeuden hallinta (perusjärjestelmä)

Prosessiero sektoreiden välillä: 3 / 4.

Prosessi liittyy opiskelun aloittamisen prosessiin (B1.1). Vahvalla tunnistautumisella tapahtuvaan tunnuksen aktivointiin voi liittää myös käytösääntöihin sitoutumisen. Vanhoilla opiskelijoilla tämä voi tapahtua myös paperiprosessina.

Yliopistoissa läsnäolo on sidottu myös ylioppilaskunnan jäsenmaksuun, mikä tekee läsnäolo-ilmoittautumisesta erilaisen kuin AMK-opiskelijalla.

Ammattikorkeakouluissa opiskelijat tippuvat kirjoilta pois, jos eivät ilmoittaudu.

D2 Opiskelutietojen muutos (perusjärjestelmä)

Prosessiero sektoreiden välillä: 1 / 2.

Sektoreiden välillä on prosessiin liittyvien joitakin eroja. Esimerkiksi työvoimapolitiittisista syistä tapahtuva eroaminen tunnetaan yliopistoissa, mutta ei lainkaan ammattikorkeakouluissa (Ks.

<http://www.finlex.fi/data/normit/30538-O142007TM.pdf>, s. 16.)

Yliopistoissa on eroja, lähetetäänkö opiskelijalle tietoja (ja jos lähetetään, miten) opiskeluoikeuden päättymisen lähestymisestä tai ilmoittautumisvelvollisuuden laiminlyönnistä. Yliopistojen välillä on edelleen eroja siinä, voiko ilmoittautumisstatusta vaihtaa kesken lukukauden. Oleellista tulevaisuudessa yhteisissä ratkaisuissa on, että säännöt luodaan läpinäkyviksi. Tässä voisi olla hyödyllistä myös pohtia, ovatko organisaatiokohtaiset erot perusteltuja.

Opiskeluaika on eri tavoin rajattu sektoreiden välillä ja rajalliseen opintoaikaan liittyen järjestelmissä on rakennettu erilaisia toimintoja. Esimerkiksi Oodissa järjestelmä laskee päivän tarkkuudella opinto-oikeuden kulumista, vaikka laissa lasketaan aikaa lukukausittain. Jatkossa on yhdessä määriteltävä, mikä tarkkuustaso katsotaan riittäväksi, minkä jälkeen pohditaan toteutustapaa.

D3 Opiskelija-asiointi opintotoimistossa (perusjärjestelmä)

Prosessiero sektoreiden välillä: 4.

Prosesseissa sektoreiden välillä ei eroa. ('Ilmoittautuu tapahtumiin' -termi viittaa liikuntailtapäivien kaltaiseen tapahtumanhallintaan)

D4 Opintotuki, lausuntoa vaativat opintotukihakemukset (perusjärjestelmä, yhteydet KELA:n tietojärjestelmiin)

Prosessiero sektoreiden välillä: 1.

Prosessi eroaa merkittävästi sektoreiden välillä, vaikka tarvittavat tiedot ovat täsmälleen samoja. Yliopistoilta ei pyydetä lausuntoja, vaan päätökset ja ratkaisut tapahtuvat yliopistossa opintotukilautakunnan nimissä. Sääntöjen mukaisesti osa asioista menee lautakunnan päätettäväksi ja osa virkamiespäätöksinä. Lausuntopyyntöt ovat tarvittaessa yliopiston sisäisiä (esim. opinnäytetyön

edistyminen).

E1 HOPS (erillinen moduuli, määritettäviä tietoja siirretään perusjärjestelmän ja hops-moduulin välillä)

Prosessiero sektoreiden välillä: 3 / 4.

Prosessissa on eroja organisaatiokohtaisesti molemmilla sektoreilla niin sisältöjen kuin menettelytapojenkin osalta. Kyseessä on prosessi, jonka tukemiseksi rakennettujen / rakennettavien moduulien on taivuttava monenlaisiin ratkaisuihin.

Huomioitavia asioita:

- rajauslain mukainen valmistumissuunnitelma on erotettava hopsista; tämä voisi olla hyödyllistä standardoida
- vaihto-opiskeluun liittyvä Learning Agreement on muodollisempi suunnitelma, jonka standardista käsittelystä voitaisiin todennäköisesti myös sopia

E2 Osallistuminen opintojakson toteutukselle (perusjärjestelmä)

Prosessiero sektoreiden välillä: 3.

Yliopistoissa hops ei ole välttämättä kiinteässä määrämuotoisessa suhteessa opintojaksojen toteutuksille eikä erillinen ilmoittautuminen välttämättä ole käytössä (esim. tyypillisesti suurille luentokursseille on mahdollista osallistua ilman erillistä ilmoittautumista.). Kurssikohtaisessa tiedotuksessa hyödynnetään nykyään sekä toteutuksen sähköpostilistaa että oppimisympäristöjen toiminnallisuuksia.

E3 Sopimus pohjaisiin ulkopuolisiin opintoihin hakeutuminen (perusjärjestelmä / oma liikkuvuuden moduuli, jolloin määritettäviä tietoja siirretään perusjärjestelmän ja liikkuvuuden tukemiseen tarkoitettun moduulin välillä)

Prosessiero sektoreiden välillä: 3.

Prosessissa on kyse samasta asiasta kuin yliopistoissa JOO-opiskelussa ja Joopas-käytännöissä. JOO-liikkuvuudessa lähettävä korkeakoulu käsittelee puoltoasian ja haettavien opintojen soveltuvuuden tutkintoon ja sitoutuu maksamaan (mikäli maksullista). Tämän jälkeen vastaanottava korkeakoulu tekee päätöksen opinto-oikeuden myöntämisestä. Nämä vaiheet voivat olla periaatteessa myös automaattisia, esim. Sitr-opinnoissa Tampereen korkeakoulujen opiskelijoilla on sopimukseen kirjattuna statuksensa mukaisesti ”automaattinen puolto” opintoihin ja käsittely tapahtuu vain vastaanottavassa korkeakoulussa.

Tulevaisuuden kannalta on oleellista, missä näitä esitetään jatkossa. Järkevää olisi, että yhdellä järjestelmällä pystyttäisiin hoitamaan kaikki liikkuvuuteen liittyvät asiat; esim. Joopas-palveluun tulisivat nämä kaikki, jolloin Shibbolethin kautta voidaan hakea opiskelijan tiedot, joihin voi liittää myös automaattisen puollon.

E4 Uusintakokeeseen tai tenttiin ilmoittautuminen (perusjärjestelmä)

Prosessiero sektoreiden välillä: 3.

Prosessi on sektoreiden välillä pitkälti samanlainen. Yliopistojen välillä voi olla eroja sen suhteen, miten paljon keskitetysti/yksikkökohtaisesti valvottuja tenttejä järjestetään, ja miten paljon järjestelmiä käytetään

tukena.

E5 KV-liikkuvuus (perusjärjestelmä / oma liikkuvuuden moduuli, jolloin määritettäviä tietoja siirretään perusjärjestelmän ja liikkuvuuden tukemiseen tarkoitetun moduulin välillä)

Prosessiero sektoreiden välillä: 4.

Prosessit vastaavat toisiaan. Työnjaossa voi olla organisaatiokohtaisia eroja keskitettyjen kv. palveluiden, sekä tiedekuntien ja yksiköiden kv. vastuuhenkilöiden välillä. Mikäli kv. vastuuhenkilön rooli kattaa nämä monentasoiset vastuuhenkilöt, niin tämä vaikuttaa olevan aika hyvin linjassa.

Prosessi liittyy myös Joopas-kuvioon, jossa tulisi ottaa huomioon kv. liikkuvuus kiinteänä osana.

E6 Harjoittelu (perusjärjestelmä)

Prosessiero sektoreiden välillä: 3 / 4.

Prosessit vastaavat toisiaan. Prosessin lopussa harjoittelun kytkentä opetussuunnitelmaan voisi olla eksplisiittisempi. Lisäksi harjoittelu-ilmoittautuminen ei välttämättä tapahdu aina juuri tässä järjestyksessä.

E7 Opinnäyte (perusjärjestelmä)

Prosessiero sektoreiden välillä: 2/3.

Opinnäyteprosesseissa on yliopistopuolella vaihtelevuutta ja eroja kuvattuun malliin löytyy. Tyypillistä ei ole, että kirjaututtaisiin opinnäytetyön tekijäksi ennen työn aloittamista. Useat opinnäytetyöt ovat monialaisissa yliopistoissa itsenäisiä kirjallisia töitä ilman toimeksiantajaa. Teknisellä alalla toimeksiantaja on tyypillisempi. Opinnäytteen tekninen jättäminen tarkastettavaksi on prosessi, johon on useampia malleja. Useissa yliopistoissa opinnäytteitä julkaistaan jo verkossa. Valtaosassa yliopistoista prosessi näyttäisi menevän siten, että opinnäytteen hyväksymisen ja opintorekisteriin tallentamisen jälkeen opiskelija voi halutessaan lähettää opinnäytteen kirjastolle verkkojulkaisua varten. Tampereen yliopistossa prosessi on toteutettu siten, että opiskelija lähettää työnsä lopulliseen tarkastukseen sähköisesti. Opiskelijan tallentama pdf välittyy painotalolle, joka lähettää laitokselle kappaleet tarkastusprosessia varten sekä kirjastolle arkistointia varten (ks. tarkemmin <http://www.uta.fi/laitokset/kirjasto/oppaat/opinnaytteet.php>).

E8 Valmistuminen (perusjärjestelmä)

Prosessiero sektoreiden välillä: 4.

Prosessit vastaavat toisiaan.

F1 Laadunvarmistuksen tuki

Prosessiero sektoreiden välillä: 4.

Prosessit vastaavat toisiaan. Kuvatussa prosessissa on huomioitu analyysin tuloksen välittyminen vastaajalle, mutta esim. opintojaksopalautteen kohdalla tätä yhteyttä ei ole laitettu esiin. Tähän voisi kiinnittää huomiota.

F1.1 Opintojaksopalaute (erillinen moduuli, josta yhteydet perusjärjestelmään)

Prosessiero sektoreiden välillä: 3 / 4.

Palaute ei ole (yleensä) välttämätön osa jokaista opintojakson toteuttamista, vaan palaute voi kiinnittyä myös muihin tutkintorakenteen osiin, lukukauteen/-vuoteen ym. Muuten tässä on eri teoreettisetkin variaatiot mukana. Toistaiseksi OPM ei ole ollut kytköksissä suoraan opiskelijapalautteeseen yliopistoissa.

F1.2 Valmistumis palaute (erillinen moduuli, josta yhteydet perusjärjestelmään)

Prosessiero sektoreiden välillä: 4.

Yliopistokohtaisesti päätettävä, mutta prosessissa ei liene merkittäviä eroja. Toistaiseksi OPM ei ole ollut kytköksissä suoraan opiskelijapalautteeseen yliopistoissa, mutta huomioitava yliopistojen rehtoreiden neuvoston ja SYL:n hankkeen eteneminen (vrt. amk:n Opala). Hankkeessa on parhaillaan käynnissä vaatimusmäärittelyn vaihe ja toistaiseksi näyttäisi siltä, että tavoitteena on kehittää sektoreiden palautejärjestelmiä rinnakkain. Tämä lienee järkevää ottaa jatkossa yhteisen koordinaation piiriin.

F2 Raportointi (XDW, yhteys perusjärjestelmään)

Prosessiero sektoreiden välillä: 4. (tilanne XDW:n myötä)

Ministeriö tiedotti 2.6.2009 kirjeellä korkeakoulujen tietojen keruun muutoksista, eli tilastot tullaan keräämään XDW-tietovaraston kautta sen sijaan, että ne kiertäisivät esim. tilastokeskuksen kautta. Tämä vaikuttaa muihinkin prosessikuvauksiin, jossa esim. tietojen välittämistä Cimoon ym. on kuvattu.

G1 T&K-prosessit, G2 T&K-raportointi, G3 Hankehallinto

Prosessiero sektoreiden välillä: 2.

Yliopistoissa tämänmuotoista erityistä käsitettä ei opintohallinnon puolella ole käytössä. Malli muistuttaa enemmän yliopistojen täydennyskoulutuksen puolen toimintaa, jossa tutkinto-opiskelijat eivät ole osallisina. Työelämäyhteydet kytkeytyvät enemmän harjoittelujärjestelmiin sekä muihin normaaliin opetussuunnitelman toteuttamiseen liittyviin kohtiin, esim. projektityökurssit, joissa on yhteistyötä yritysten kanssa jne.

Lopuksi

Tämän tarkastelun ja aiempina vuosina tehtyjen aihetta käsittelevien selvitysten perusteella vaikuttaa selvältä, että korkeakoulusektoreiden väliset prosessierot opintohallinnossa eivät estä korkeakouluja toimimasta yhteisellä opintohallinnon tietojärjestelmällä. Työryhmän näkemyksen mukaan ProAMK-prosessikuvaukset ovat hyvä pohja, jolta vaatimusmäärittelyä kaikille korkeakouluille tarkoitetulle yhteiselle perusjärjestelmälle sekä tarvittaville moduuleille voi lähteä tekemään. Sovellusarkkitehtuurin perustuessa modulaarisuuteen, voidaan vaatimusmäärittelyä yksittäisille moduuleille ryhtyä toteuttamaan jo syksyn aikana. Vaatimusmäärittelyä tulisi työryhmän näkemyksen mukaan ryhtyä tekemään perustettavissa asiantuntijaryhmissä.

Työryhmä totesi, että OPI-ohjausryhmässä tulisi päättää syksyn aikana rajapintaratkaisusta, jonka varassa perusjärjestelmän ja moduulien muodostama järjestelmäkokonaisuus tulee jatkossa toimimaan. Edelleen työryhmä painotti, että jo vaatimusmäärittelyvaiheessa tulee pitäytyä yhteisesti sovituissa käsitelmäärittelyissä (M-määrittelyt ja tuleva XDW-käsitelmä).

Yksittäishuomiona työryhmä totesi, että prosessikaavioissa on jatkossa hyvä ottaa huomioon myös arkistointi, ts. missä vaiheessa syntyy asiakirja, joka käsitellään arkistonmuodostussuunnitelman mukaisesti ja menee asianhallintajärjestelmään tai paperiarkistoon.